

<p align="center">Силабус курсу Соціальні діалекти української мови. Міський сленг</p>	
<p>Освітній ступінь – бакалавр Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка Спеціальність: 014.01 Середня освіта (Українська мова і література) Освітня програма «Українська мова і література» Кількість кредитів – 2 Рік підготовки, семестр – 3 рік, 5 семестр Компонент освітньої програми: вибірковий Дні занять: Консультації:</p>	
<p>Мова викладання: українська</p>	

Керівник курсу

	канд. філол. наук, доц. Миколенко Тетяна Михайлівна
Контактна інформація	parasyn@ukr.net ; (0352) 0352-43-58-65 – деканат факультету філології і журналістики

Опис дисципліни

Курс «Соціальні діалекти української мови. Міський сленг» покликаний формувати у студентів теоретичні знання та сприяти виробленню практичних умінь та навичок з аналізу питань соціальної діалектології. **Мета курсу:** сформувати навички оперування фаховою термінологією та теоретичними основами курсу; виробити вміння і навички добору та систематизації ненормативної лексики; опанувати навички аналізу та синтезу ненормативної лексики з урахуванням синтагматичних та парадигматичних зв'язків.

Навчальний контент

	<i>Теми</i>	<i>Результати навчання</i>
	ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.	
1.	ТЕМА 1. ВИВЧЕННЯ МОВИ МІСТА: ІСТОРИЧНА ДИНАМІКА ТА СУЧАСНИЙ ЕТАП ДОСЛІДЖЕНЬ	Опанувати знання про місто як об'єкт лінгвістичних досліджень. Ознайомитися з історією формування та етапами вивчення міського простору в лінгвістичному аспекті. Оволодіти поняттям «мова міста». Дослідити соціальну стратифікацію мови сучасного міста.
2.	ТЕМА 2. СОЦІАЛЬНІ ДІАЛЕКТИ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ. АРГО	Знати лінгвістичну і соціальну природу соціальних діалектів. Ознайомитися зі структурою соціальних діалектів. Осмислити термінологічне окреслення поняття «соціальний діалект» («соціолект»). Осмислити термінологічне окреслення поняття «арго». Дослідити історію виникнення та функціонування різновидів арго, уміти визначати способи творення та розрізняти функції арготизмів.
3.	ТЕМА 3. ГРУПОВІ ТА ПРОФЕСІЙНІ ЖАРГОНИ	Осмислити термінологічне окреслення поняття «жаргон». Знати основні риси та особливості функціонування жаргону. Уміти розмежувати терміни «жаргон» та «суржик», «жаргон» та «обсценна лексика», «жаргон» та

		«просторіччя». Опанувати знання про професійні та групові жаргони. Ознайомитися з поняттям «кримінальний жаргон», знати особливості його функціонування. Уміти знаходити жаргонізми у текстах.
4.	ТЕМА 4. СЛЕНГ	Осмыслити термінологічне окреслення поняття «сленг». Уміти виявляти ознаки сленгу. Знати спільні та відмінні риси жаргону та сленгу для проведення демаркаційної межі між поняттями. Осмыслити термінологічне окреслення поняття «жаргонізована розмовна мова», усвідомити його особливості. Уміти знаходити сленгізми у текстах. Ознайомитися з явищем «молодіжна субмова».
5.	ТЕМА 5. ЛЕКСИЧНА СПОЛУЧУВАНІСТЬ СОЦІОЛЕКТІВ. УРБАНОНІМІЯ	Дослідити поняття «лексико-семантична група», «лексико-семантичне поле», «тематичне поле». Опанувати відомості з синонімії та антонімії мовних явищ. Уміти встановлювати антонімічні та синонімічні відношення між одиницями ненормативної лексики. Засвоїти знання про урбанонімію в історичному ракурсі та на сучасному етапі.
6.	ТЕМА 6. ДЖЕРЕЛА ПЕРЕХОДУ ОДИНИЦЬ У СЛЕНГ. СПОСОБИ ТВОРЕННЯ МІСЬКОГО СЛЕНГУ. МКР	Ознайомитися з джерелами поповнення сленг-лексики. Знати основи творення сленгізмів. Уміти встановлювати зміну / сталість форми і значення при переході одиниць у сленг. Оволодіти способами творення сленгу (одинарними та множинними).

Формування програмних компетентностей

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
ІК 01.	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі лінгвістики в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
ЗК 03.	Комунікативна. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово; здатність до ефективного комунікування, готовність до співпраці з колегами, вміння працювати в колективі; здатність аналізувати зміст думки та її структуру в процесі спілкування та адекватно на неї реагувати.
ЗК 08.	Науково-дослідницька. Здатність виконувати навчально-дослідні завдання; володіння науково-дослідними методами відповідного фахового спрямування. Критична обізнаність та інтелектуальна чесність.
ФК 01.	Філологічна. Усвідомлення структури лінгвістичної науки та її теоретичних основ; володіння ключовими поняттями мовознавства, теоріями і методами філологічного аналізу, особливостями розвитку філологічної думки у певну історичну епоху та у сучасному контексті розвитку гуманітаристики. Здатність здійснювати лінгвістичний аналіз текстів різних стилів і жанрів.
ФК 02.	Лінгвістична. Здатність аналізувати лінгвістичні явища з погляду фундаментальних філологічних принципів і знань, а також на основі відповідних загальнонаукових методів. Знання природи і сутності мови, походження й закономірностей розвитку мов, особливостей структури мови, шляхів вивчення мовного матеріалу. Знання системи сучасної української мови.
ФК 04.	Лінгвальна. Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди мов, що вивчаються, описувати соціолінгвальну ситуацію. Досконале володіння українською мовою в її літературній формі, розуміння діалектного різноманіття української національної мови, вміння використовувати засоби мови відповідно до специфіки комунікативної ситуації різновиди мови, засади мовної політики. та контексту. Здатність аналізувати просторові та соціальні різновиди мови.
ФК 09.	Репрезентаційна. Здатність презентувати результати навчальної та дослідницької діяльності у галузі філології на місцевому, національному та міжнародному рівні.
1. ПРН	Дослідницький. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних інноваційних методів. Знати й розуміти систему мови, вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності. Характеризувати діалектні та соціальні різновиди мов, що вивчаються, описувати соціолінгвальну ситуацію. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і

	процеси, що їх зумовлюють. Здійснювати лінгвістичний аналіз текстів різних стилів і жанрів. Мати навички участі в наукових та / або прикладних дослідженнях у галузі філології.
2. ПНР	Комунікативний професійно-орієнтований. Застосовувати в професійній діяльності нормативні засоби мови в усному та писемному мовленні з урахуванням змістового наповнення.
5. ПНР	Проектувальний. Здатність застосовувати профільні знання у підготовці до уроків з української мови.

Літературні джерела

1. Бартоліні М. О. Горбач. Українське арго. Львів : Інститут ім. І. Крип'якевича НАН України, 2006. 636 с.
2. Бережан С. Г. Семантическая эквивалентность лексических единиц. Кишинев : Штиинца, 1973. 372 с.
3. Гірняк С. П. Соціолект галицької інтелігенції у формуванні норм української літературної мови (кінець XIX – початок XX століття). Дрогобич : Посвіт, 2018. 620 с.
4. Горбач О. Арго в Україні. Львів : Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича, 2006. 688 с.
5. Масенко Л. Нариси з соціолінгвістики. К. : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2010. 243 с.
6. Миколенко Т. Соціальні діалекти української мови. Міський сленг : навчально-методичний посібник для студентів філологічних факультетів вищих навчальних закладів. 2-е вид., перероб. та доповн. Тернопіль : ТНПУ імені Володимира Гнатюка, 2016. 61 с.
7. Ставицька Л. О. Арго, жаргон, сленг: соціальна диференціація української мови. К. : Критика, 2005. 324 с.
8. Ставицька Л. О. Короткий словник жаргонної лексики української мови: містить понад 3200 слів і 650 стійких словосполучень. Київ: Критика, 2003. 334 с.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т. ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Модуль 1 (теми 1-6, МКР) усне опитування, завдання, тести	55
ІНДЗ (творча робота)	25
Залік (презентація творчої роботи)	20

До Силабусу також готуються матеріали:

1. Навчальний контент (розширений план лекцій).
2. Тематика та зміст практичних робіт.
3. Завдання для творчих робіт.
4. Навчально-методичний комплекс дисципліни «Соціальні діалекти української мови. Міський сленг» у системі MOODLE.